

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Salut	16 novembre 2022
		16:00 a 18:00

Resum sessió grup

Dia: 16 de novembre

Hora: 16:00 a 18:00

Lloc: Sessió mixta: C. València 344 – entresols 2 / virtual

Ordre del dia:

Presentació del tema per part de les coordinadores del grup, i la Gemma Parramon com a conductora i moderadora de la sessió

- Intervenció dels convidats a la sessió:

Pilar Solanes - Direcció de serveis d'Envel·liment i Cures, Ajuntament de Barcelona. Pla de Salut Mental: projecció, present i futur

Jordi Armengol – Director Executiu dels Sectors Sanitaris Nou Barris, Horta-Guinardó i Sant Andreu i de l'Àrea Integral de Salut Barcelona Nord. Consorci Sanitari de Barcelona. Pla director de Salut Mental: projecció present i futur

- Precs i preguntes

- Conclusions i propostes

Assistents

Corina Albir – Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona-FAVB

Lucía Artaco – Agència de Salut Pública de Barcelona

Marta Carrera – Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona-FAVB

Begoña de Eyto – Creu Roja Barcelona

Emilia Expósito – Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació-CUS

Dàvide Malmusi – Direcció Programa de Salut

Cristina Mariano – Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica

Raquel Montllor – Representant consell IMPD

Mª Àngels Moreno – Responsable Sanitat CCOO de Barcelona

Gemma Parramon – Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental

Miquel Recasens – Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

Ada Ruiz – Fundació Congrés Català de Salut Mental

Montse Salto – Sindicatura de Greuges

Carmen Santana – Ciutadania

Mercè Vidal – Títol personal

Sofia Ferré – Coordinadora del grup de treball

Imma Vallverdú – Coordinadora del grup de treball

Gina Grifoll – Secretaria tècnica CMBS

S'excusen

Carme Catalan – Xarxa de Dones per la Salut

Carme Carrera – Tècnica referent CMBS

Conchita Peña – Consorci Sanitari de Barcelona

Marta Poll – Federació de Salut Mental

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Salut	16 novembre 2022
		16:00 a 18:00

Isabel Ribas – Fundesplai

Convidats assistents:

Lídia Ametller – Tècnica Direcció Envel·liment i Cures

Pilar Aldea – Sindicatura de Greuges

M^aPaz Ardiaca – Departament d'Atenció social a la família i la infància. GT Infància

Marc Borràs – Grup Municipal ERC. GT Infància

Gloria Besolí – Tècnica d'Infància. Dte Nou Barris. GT Infància

M^aJosé Garcia – Casal dels Infants del Raval. GT Infància

Adrià Jurado – Representant de la Xarxa Centres Oberts. AEI Raval. GT Infància

Anna Solanas – Casal dels Infants.

Resum de la sessió

Comença aquesta primera sessió en format híbrid, de manera que les persones que no poden assistir presencialment, ho puguin fer de manera virtual. Després d'algun problema tecnològic amb la connexió del so, es comença la sessió amb la intervenció de la Gemma Parramon, que presenta als convidats que faran les ponències aquesta tarda, i fa una petita introducció amb els acords del document que va elaborar el subgrup de salut mental, dins del grup de salut, sobre la universalitat i equitat en salut mental.

A continuació la Pilar Solanes mostra el Pla de Salut Mental 2016-2022, i convida al grup a què faci aportacions per poder incorporar a l'hora d'elaborar el nou pla de salut mental 2023-2029.

El pla ha d'aconseguir que la ciutat (no tan sols l'ajuntament) acompanyi a les persones perquè tinguin un millor estat emocional, evitant, sempre que es pugui, que arribin als serveis sanitaris. D'altra banda, quan una persona té un problema de salut mental, s'hauria d'afavorir que la persona pugui tenir una trajectòria de vida, fent ús dels serveis que té al seu abast com la resta de la població de la seva comunitat, sense que s'estigmatitzi. El pla actual es va organitzar amb una arquitectura comunitària, inclusiva i transversal. Aquesta tasca es porta a terme des d'una taula de salut mental, on conflueixen institucions i serveis relacionades en aquest camp, i on es defineixen les prioritats i línies de treball.

Amb la covid-19, l'increment dels casos de salut mental ha estat molt alt, i es va fer un pla d'accions d'emergència (2020-2021) per poder afrontar aquesta situació, amb una ampliació d'aquest pla fins al març del 2023. Aquest pla va permetre fer diferents actuacions conjuntes amb altres institucions i serveis per atendre i acompanyar a la ciutadania que necessitava atenció.

Es destaca l'increment pel que fa a l'impacte que ha tingut la pandèmia en la salut mental dels adolescents i l'augment de suïcidis.

Es va impulsar la consolidació del programa Konsulta'm, que atén a la població sense cita prèvia, directament. També estan els serveis d'escolta i atenció a Barcelona per adolescents i joves amb malestar emocional. Són serveis que atenen a la salut, però no pertanyen al sistema sanitari.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Salut	16 novembre 2022
		16:00 a 18:00

Des del mes d'agost d'enguany, s'ha posat marxa un xat de suport emocional per joves, que funciona les 24 hores tots els dies. Cal dir, però, que en 2020 es va implementar el servei del telèfon de prevenció del suïcidi de Barcelona, per poder atendre a l'elevat nombre de població que necessitava suport.

Des de Barcelona Cuida, es va incorporar un espai d'acollida i atenció a famílies i l'entorn de supervivents i persones amb risc de suïcidi.

Tanmateix, el Centre d'Urgència i Emergència Social de Barcelona, ofereix atenció psicosocial permanent a qualsevol persona en una situació d'urgència.

S'està fent formació en relació amb la prevenció del suïcidi, adreçada als referents comunitaris i professionals (guàrdia urbana)

Durant la situació d'emergència, també es va posar en marxa una eina online en una plataforma de recursos i suport en línia, que recull les activitats que es fan en la ciutat, i que són útils per a les persones que necessiten algun tipus de suport.

Dins la Targeta Cuidadora s'ha inclòs el servei del telèfon de suport emocional a persones cuidadores.

S'ha posat en marxa el Konsulta'm en els districtes de Barcelona amb més desigualtat social.

En relació amb les persones amb trastorn mental, s'ha donat suport en l'accés i manteniment de la feina i les relacions socials i el lleure, d'aquest sector de població.

En el segon pla, fins al 2023, es dona impuls a accions que ja estaven en procés, i es marquen deu objectius (es pot consultar en el document adjunt).

De cara al nou pla, es contempla la necessitat d'incloure activitats d'autocura i suport al malestar emocional, s'està acabant de perfilar el document.

Amb tot, s'insta al Govern de Catalunya a definir i planificar un pla de xoc de salut mental.

A continuació, en Jordi Armengol, ens situa sobre l'organització sanitària que hi ha a Barcelona ciutat, basada en els equips d'atenció primària, però després, la distribució és via les àrees integrals de salut, pel que la distribució assistencial, no es marca sols en el districte, sinó per una àrea d'influència o referència. Hi ha quatre àrees, en les que s'ha d'assegurar que hi hagi equitat entre elles.

Alhora fer una intervenció, cal tenir en compte la intervenció a nivell d'àrea de salut, i la intervenció a nivell de districte, tenint en compte la diversitat territorial.

Pel que fa a la coordinació, a Barcelona es treballa conjuntament amb la Generalitat per fer una estratègia de salut mental i addiccions compartida.

Les prioritzacions en l'àmbit de recursos en salut mental, s'han centrat en els recursos en salut mental comunitària, entenent que no ha d'haver-hi sols una atenció hospitalària, aquest hauria de ser l'últim recurs, s'han de reforçar els elements comunitaris.

S'han incorporat als CAPs perfils professionals complementaris (fisioterapeutes, nutricionistes referents de suport emocional...) que donen suport al sistema sanitari, i alhora, potenciar els aspectes socials de la comunitat.

Es planteja un canvi de paradigma i desenvolupament del model comunitari de salut mental.

Els principals elements del canvi són: model preventiu – participatiu – recuperació. I un model comunitari de salut mental: Transversal – Col·laboratiu – Territorial.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Salut	16 novembre 2022
		16:00 a 18:00

En el pla prevenció els recursos en l'atenció al suïcidi són: Suport telefònic 061 – Millora del codi risc suïcidi, creació d'un registre de casos – Acord de Govern per a la creació de la comissió interdepartamental de seguiment – Programa de formació en l'entorn educatiu. Al programa d'atenció a la crisi infantil i juvenil en salut mental s'incorporen diferents professionals (educadors, treballadors socials..) per poder fer una intervenció més domiciliària.

Al programa de col·laboració en atenció primària, en el mateix CAP, ja estan integrats els professionals de salut mental. Ja hi ha la figura del referent de benestar emocional comunitari en tots els centres de salut.

Respecte als recursos que hi ha com a alternativa a l'hospitalització, hi ha una revisió de la cartera d'hospitals de dia, i un increment en els programes: d'hospitalització en el domicili, i en l'atenció a domicili intensiva.

S'ha fet una reordenació de la intensitat dels recursos en la recuperació i seguiment en l'atenció.

Cal normalitzar la problemàtica de la salut mental i compartir-la.

Es destaca la relació que hi ha pel que fa a la salut mental i el sensellarisme, que en molts casos bé agreujat per addiccions a diferents drogues, i la complexitat que suposa donar resposta a aquest sector de població.

Manifesta que donar espais de treball als professionals, és important, però actualment, no hi ha prou professionals sanitaris per contractar.

La Gemma dona pas al torn de paraula:

- S'ha d'assegurar l'autonomia de les persones, i això implica assegurar el suport per a prendre decisions, la seva llibertat i seguretat. Cal veure què necessita, perquè no sempre passa per el que és comunitari. En l'increment en l'abús de substàncies per part dels joves, sobretot alcohol, no està clar el paper que ha de fer la comunitat per evitar aquest consum. Implica més recursos i informació.

- Resposta: Cal veure quins recursos s'han de generar, tenint en compte tota la complexitat. Des de l'ajuntament, el pla de salut mental, contempla les addiccions, i una de les línies clau, és l'abús de substàncies tòxiques. També es té en compte les addiccions als jocs, internet Que és un tema que es va estenent.

- L'estigma que hi ha en relació amb la salut mental, s'agreuja en el cas dels toxicòmans. En molts casos són exclosos dels serveis de salut mental, i s'hauria d'integrar, ja que ni tan sols es comparteixen els sistemes informàtics, i no es pot accedir a la informació, en alguns casos vital, de la persona a qui s'està atenent.

En el tema de l'atenció comunitària, aquesta, acaba repercutint en les persones cuidadores, principalment dones. Quan es decideix fer el tractament a casa, qui s'encarrega de les cures és la dona, i cal veure fins a quin punt s'està tenint en compte la seva autonomia i inclús la integritat física.

- Resposta. L'ampliació en els serveis de la Targeta Cuidadora. Quan es parla de comunitat, no és sols la família, cal pensar en el conjunt de la comunitat i el que pot oferir.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Salut	16 novembre 2022
		16:00 a 18:00

- Es planteja poder tractar amb més profunditat el tema de la infància, el bullying, suïcidis, els trastorns alimentaris que tenen relació amb la salut mental pel que s'hauria de treballar amb les escoles i instituts, treballant en la prevenció.

- Resposta. És un tema que ha de sortir en el nou pla, s'ha començat a treballar amb l'Institut Municipal d'Ensenyament per veure quines propostes concretes es fan. Tanmateix, s'articula la plataforma dels Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç. Cal treballar conjuntament i que hi hagi una interacció social i sanitària. També cal destacar que a través del Pla de Barris i el Pla de Salut Mental, s'ha incorporat a les escoles amb alta complexitat, la figura de l'educador emocional. Des del Consorci d'Educació, s'està treballant per veure com s'ordena la intervenció en algunes escoles.

Hi ha una part d'infància relacionada amb la pobresa i la salut mental, i s'han de lligar les intervencions relacionades amb la pobresa, perquè molts infants venen d'aquestes situacions i desigualtats. S'hauria d'incorporar estratègies relacionades amb la pobresa.

- Es pregunta sobre l'experiència en el CAP de la Mina, on es trobaven en el mateix edifici serveis socials i salut, facilitant així una millor coordinació entre els equips.

- Resposta. L'experiència va funcionar molt bé, però cal fer números i veure resultats.

- Es pregunta, des d'un punt de vista més global, si la unitat dels serveis podria ajudar a fer que la diversitat millorés.

- Resposta. La diversitat dona major complexitat a l'hora d'organitzar, però genera molts punts de vista i una manera de treballar diferent, més enriquidor, ja que es treballa conjuntament des de totes les vessants. Disposar d'una estructura on estiguin serveis socials i salut, facilita el treball en equip. Aquesta metodologia es porta a terme a Girona, Barcelona és força més complex, però si hi ha uns criteris comuns acordats, és més viable i es pot treballar conjuntament de manera coordinada, sense que es dupli la feina.

La Gemma dona per acabada la sessió i agraeix als convidats i assistents, les intervencions.

La Sofia recorda que la propera sessió de treball, es portarà a terme el pròxim 19 de desembre, de 16:00 a 18:00, a Barcelona Cuida, al carrer Viladomat 127, i es farà conjuntament amb el grup de treball de drogodependències, per això es trasllada la sessió a un dilluns.